

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. De passione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

lius: tum, quia actio substantialis fortasse dicitur talis, non, quia sit substantia, sed quia substantia productiva, de quo in loco: ea ergo, quaecunque sit, haud pertinet ad pradicamentum substantia: ergo alicuius accidentis: cuius autem, nisi actionis? quod enim dici solet, ad nullum eam genus attingere, frivolum est; idemque possemus de accidentali actione comminisci. Tum etiam: esto, sit substantia; quid inde? cum enim idem esse possit in pradicamento actionis, & passionis, cur non etiam in eius, & substantia: superfedeo multis aliis, quae simul sunt in duobus pradicamentis: de hoc enim supra saepe. Rursus actio substantialis est verè actio: quamvis enim aliqui putent generationem substantialem haud esse proprie actionem, sed praeiæ terminum alterationis, eorum tamen opinio est manifeste falsa: quidni ergo illa actio non minus, quam accidentalis sic in actionis pradicamento?

Contraria autem ratio non vrget. Quid enim? quod multi, & non improbabiler putant, ad genus supremum, huc pradicamentum haud requiri, ut sit uniuocum. Quid secundo? quod probabilius longè sit, substantiam, & accidens conuenire uniuoce in ratione entis? Quid tertio? quod eorum sit diuersa ratio, & quibus producantur actionum: non enim, ut substantia est prior accidenti, & hoc ab illa dependens immediate, & proxime, similis interuenit ordo inter eorum actiones: quamvis enim, quae terminatur ad accidens supponit substantiam, eiusque adeò productionem, aut mediata, & remota: quo etiam pacto substantia productio eam, quae terminatur ad accidens supponit; cum sit posterior dispositionibus accidentalibus in subiectum denuo introductis.

C A P V T II.

De passione.

Passio pradicamentalis primo sumi potest, ut perinde sit, atque quidpiam esse productum à suis causis, siue, quod eodem redit, est actio quatenus hanc tribuit denominationem: Colligitur ex Aristotele, & B. Thoma 3. physic. lect. 5. & Gilberto sic passionem definiente, *est effectus, & illatio actionis, secundum quam hac quidem patiuntur magis, illa uero minus*; necnon Rubio in pradicam. cap. 9. num. 7. sic eam definiente; *Passio est via, qua media effectus recipit esse ab agente*. Eadem acceptio passionis sumitur ex Aureolo in 1. distinct. 30. part. 1. art. 3. proposit. 1. & Scoto in 4. distinct. 13. quæst. 1. & quodlib. 11. Antonio Andrea lib. de sex principiis quæst. 9. & eius nationis aliis.

Cæterum cum respectum effectus ad causam suam negant esse passionem pradicamentalem Suarez disp. 49. metaph. sect. 1. num. 1. Auerſa quæst. 21. log. sect. 3. §. *secundo ergo* Cuius sententia fundamentum est, effectum esse productum attingere formaliter ad pradicamentum actionis: non ergo ad genus passionis potest spectare. Sed antecedens est falsum: nam causalitas quævis solum, prout denominat causam producentem, est in pradicam. actionis, non vero prout denominat effectum productum: quin potius ita est passio pradicamentalis. Scite, ut multa, B. Thomas opusculo 48. cap. 3. *licet actio, & passio, & forma, qua aliquid mouetur sint una res, tamen propter diuersam denominationem, quam importat, vel propter diuersum respectum importatum sunt diuersa pradicamenta*. Quibus R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. II.

verbis illustratur præcedens solutio, & alia patatur ei, qui obiceret, ex hac nostra passionis usurpatione fore ut idem reipſa simul in diuersis pradicamentis existeret.

Secundo sumi potest passio pradicamentalis, ut perinde sit, atque causalitas materialis, merito cuius subiectum recipit formam aliquam, & hæc ei inhaeret. Ita Rubio sic eam definiens ubi supra. *est via à qua subiectum dicitur pati per impressionem effectus ab agente*. Item Suarez, Hurtadus, Arriaga, & communiter nostri authores, & cum eis exterorum non pauci Refragatur tamen Auerſa quæst. & sect. supra citatis §. *quarto uideri posset*: ibique negat inhaerentiam, ac receptionem in facto esse, quam nimirum passum erga formam exercet sublato agente, esse huius pradicamenti, quo de loquimur: Ea namque, inquit, est conditio vniuersalis cuiusvis accidentis, ac nullum non transcendens, haud ergo pertinet destinare ad pradicamentum passionis. Item album, verbi gratia in concreto pertinet ad pradicamentum qualitatit: ergo & inhaerentia, quæ in eo formalissime inuoluitur, quamvis ita non sit inuoluta in eius abstracto, videlicet albedine: iam ergo talis inhaerentia non spectat ad genus passionis.

Nihil horum vrget. Non primum, quia uti nullum accidens est, quod non refertur aliquorſum, quodve alteri non sit simile, aut dissimile, æquale, vel inæquale, &c. & nihilominus relatio constituit peculiare genus, ita similiter illud constituere, & in eo sedem hgere poterit inhaerentia, quanquam gratis permittatur, eam nullius non esse accidentis. Non secundum: siquidem inhaerentia in consortio albi, & prout eius constitutiva, adeoque indistincta quodammodo est in pradicamento qualitatit: at nude sumpta, ac prout distincta ab eo, quod est præcipuum in albo, nimirum eius forma est in genere passionis.

Tertio aliqui apud Auerſam ubi paulo supra volunt, passionem intentionalem, qua nimirum aliquid dicitur sentiri, intelligi, aut amari esse pradicamentalem. Sed iam in simili aduersus eos est actum.

Quarto nonnulli cum Fonteca 5. metaph. cap. 13. quæst. 1. sect. 5. ad 2. volunt denominationes extrinsecas, cuiusmodi sunt, verbi gratia, seruos pari vincula, milites arma, & vasa deaurata illud eis aurum ad hoc genus, de quo est sermo, pertinere. Nullo tamen iure: nulla enim earum denominationum, aut similitum non spectat ad pradicamentum habitus, ut constabit in loco.

Quintò Auerſa solam passionem à subiecto, & termino distinctam concedit esse pradicamentalem, secus vero eam, quæ identificatur cum alterutro: Eodem autem utitur argumento, quo paulo supra, cum de actione meditaretur quidpiam simile. Eodemque etiam: quo supra, hic etiam est impugnandus argumentum. Ad extremum ab Aristot. & aliis duo potissime attribui solent actioni, & passioni, videlicet habere contrarium, & suscipere magis, & minus, ei autem fere sic conueniunt, uti relationi: quo autem pacto sint huius, declaratum est tract. super cap. postremo.

C A P V T III.

De ubi.

Vbi pradicamentale, ut in physica latius est explicatum, atque probatum, nil aliud est, quam locus cuiusque rei: Hinc enim est, ut perinde sit rem esse alicubi, atque esse in aliquo loco, vbiq; & in quocunque